

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning.

SYNSPUNKT

Globale kriser kan løses som lokale muligheder

Klimatilpasning 20. september kl. 05:30

Vi må ikke undervurdere betydningen af en ændret arealanvendelse, når vi skal løse komplekse og presserende samfundsproblemer på klima- og biodiversitetsområdet, skriver Helga Grønnegaard, der er projektchef for strategisk udvikling i Urland. Illustration: Michael Drost-Hansen/Ritzau Scanpix.

Helga Grønnegaard

Projektchef, Urland

De fire største globale samfundstrusler i løbet det næste årti vedrører vores miljø.

Det gælder vores manglende evne til at forebygge og tilpasse os klimaforandringer, kritiske ændringer af planetens systemer, forekomsten af naturkatastrofer og ekstreme vejrhændelser samt tab af biodiversitet og økosystemkollaps.

[Det viser World Economic Forums årlige risikoreport](#), som analyserer de største samfundstrusler.

På kort sigt er ekstreme vejrhændelser, misinformation og social splittelse blandt de mest alvorlige trusler. Tæt på tre milliarder mennesker i verdens mest befolkningsrige lande og største økonomier vil deltage i snarlige valg. Udbredt brug af misinformation og værktøjer til at sprede forkerte oplysninger og konspirationsteorier kan underminere legitimiteten af nyvalgte regeringer.

Ekstreme vejrhændelser i Afrika og Arktis kan virke fjernt. Men Europa er det kontinent i verden, der varmer hurtigst op. Blandt alle klimarisici haster indsatsen [ifølge Det Europæiske Miljøagentur](#) allermest i forhold til genoprettelse af vores økosystemer. Når dette er tilfældet, særligt for kystnære- og marine økosystemer, skyldes det, at ødelæggelse af økosystemer og biodiversitet kan sætte gang i kædereaktioner, der vil ramme folkesundheden, vandforsyningen og fødevarer sikkerheden.

[Allerede i 2019 pegede FN's Internationale klimapanel \(IPCC\) på](#), at alle modeller til at begrænse temperaturstigning omfatter ændringer i arealanvendelse og arealbaseret afbødning af klimaforandringer.

Med andre ord er klima og biodiversitet bundet sammen i vores arealer, og betydningen af en ændret arealanvendelse til at løse de komplekse og presserende samfundsudfordringer kan ikke undervurderes.

Er globale og europæiske risici overhovedet relevante i dansk sammenhæng?

I Danmark er vi verdensmestre i grøn omstilling. Det er en fortælling, som har bundet os sammen i en national stolthed gennem mange år. Men i den fortælling er naturen og vandmiljøet indtil for nyligt gået under radaren.

Nu er det næppe gået manges næse forbi, at de danske fjorde og indre farvande lider under en elendig miljøtilstand. Kun fem ud af 109 vandområder er i god økologisk tilstand, og blot en fjerdedel af de danske vandløb og søer lever op til [EU's krav til vandmiljø](#).

Når det kommer til naturområdernes tilstand i EU-landene, [ligger Danmark også i bunden](#).

Vi er efterhånden ved at være vant til stormflodsvarsler og vand i kælderens. Ifølge den grønne tænketank CONCITO bliver knap en tredjedel af det danske areal påvirket af vand fra himlen, havet og jorden. Allerede i dag risikerer stormfloder og ekstremregn at

påvirke omkring 440.000 helårshuse, 120.000 erhvervsbygninger og 160.000 fritidshuse. Derfor skal klimatilpasningsindsatser ses i relation til en national arealprioritering, [påpeger CONCITO](#).

Manglende strategisk sammenhæng mellem politiske mål

Mange politiske aftaler er indgået, og flere nye udspil er på vej.

WEBINAR

Hvad skete der ved Crowdstrike-nedbruddet?

It-sikkerhed

Aftalen om et Grønt Danmark trådte i stedet for regeringsgrundlagets initiativ om en samlet visionsplan for dansk landbrug, der skal adressere de samlede mål for arealanvendelsen i Danmark til landbrug, natur, udbygning af vedvarende energi mv.

Men den grønne treparts nye aftale om et Grønt Danmark relaterer slet ikke natur- og landbrugsmål til klimatilpasning. Kan det passe, at fremtidens højteknologiske og moderne landbrugsproduktion vil være upåvirket af højtstående grundvand, som mange kommuner kommer til at opleve 80 procent af året? At Danmarks nye, sammenhængende naturområder skal planlægges og implementeres uden hensyntagen til, hvor de samtidigt kunne være et værn mod oversvømmelse af byer og fritlæggende boliger? Hvor vejer landbrugsproduktionen tungest, og hvor skal vi stoppe drænen, så vandet ikke løber med vandløb, der går over sine bredder og oversvømmer lavtliggende byer og boliger?

Vi ved det ikke, for vi har ingen planer for det.

Lad os gøre udfordringerne til nye muligheder – med vores arealer som nøglen

Vi står overfor at finde nye løsninger for store paradokser i den historiske naturressourceudnyttelse.

ANALYSE

IT Profilanalysen 2024: Hvad er Danmarks bedste arbejdsplads?

Profilanalysen

Dræningen og udnyttelsen af arealerne er en stadig større kamp mod vandet, der presser sig på. Hvor skal vi blive ved at kæmpe, og hvor skal vi give slip og give pladsen tilbage til vandet og naturen?

Vigtige veje til en større, rigere og mere sammenhængende natur bliver også klimatilpasning, hvor vi giver plads til vandet i landet og i skoven. Samtidig har vi brug for robuste dyrkningssystemer, som bliver hjulpet af naturens evne til at genfinde balancerne efter perioder med tørke eller oversvømmelse.

Arealerne i landdistrikterne er afgørende for, at vi lykkes med at skabe sammenhængende naturarealer og håndtere oversvømmelsestrusler, rejse skov, producere bæredygtige og sunde fødevarer og sikre rent drikkevand.

Hvis ikke den største arealoplægning i nyere tid kobles sammen med de store gevinster, som nye skove og natur kan bibringe landdistrikterne, svigter vi mulighederne for at genrejse landdistrikternes rolle og balancen mellem by og land.

OPTAKT TIL V2 SECURITY

Fik du ikke plads? Få tidlig adgang til V2 Security i 2025

Miljøministeriet blev i juni 2015 lagt sammen med Fødevareministeriet under navnet Miljø- og Fødevareministeriet. I 2019 blev Miljøministeriet gendannet. Nu prøver vi igen med en ny konstellation med større økonomi og fokus på implementering i det nye Ministerium for Grøn Trepert. Det kan blive godt, men det er en skam, at klimatilpasning helt er udeladt, og at fysisk planlægning og landdistriktsudvikling forbliver i By-, Land- og Kirkeministeriet.

Det kunne ellers have været en mulighed for at omsætte de alvorlige trusler, som blev drøftet på World Economic Forum tidligere på året, til fremsynede løsninger i dansk kontekst.

Vil du bidrage til debatten med et synspunkt? Så skriv til vores debatredaktion på debat@ing.dk

---

Emner

Klimatilpasning

Følg

Oversvømmelser

Følg

Biodiversitet

Følg